

2017-02-01

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KUN 2016/114

Kulturnämnden

Motion bibliotek för prioriterade grupper

Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V)

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Sammanfattning

Biblioteken arbetar i enlighet med Nacka kommuns biblioteksstrategi. Där framgår att de prioriterade grupperna är

- Barn inom förskoleverksamhet
- Barn och unga på deras fritid
- Funktionsnedsatta
- Invandrare och personer med svenska som andraspråk
- Vuxenstuderande

Uppföljningen av bibliotekens arbete görs i förhållande till fastställda mål och strategier. Utvärdering och analys av bibliotekens resultat sker bland annat genom dialog, regelbundna verksamhetsbesök, verksamhetsrapportering och statistikinsamling. Utvärderingarna visar att biblioteken arbetar aktivt med de prioriterade grupperna och samverkar med representanter för de olika grupperna. Kultur- och fritidsenheten bedömer därmed att analyser av arbetet med de prioriterade grupperna redan utförs och att dessa visar att biblioteken redan samverkar på så sätt som avses i motionen.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår:

- Att kulturenheten ska analysera hur de enskilda biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser och mediebestånd.
- Att biblioteken ska samarbeta för att motsvara minoriteters och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

Enhetens utredning och bedömning

Biblioteken har en viktig funktion som fria, neutrala mötesplatser där medborgarna kostnadsfritt kan låna media och ta del av ett brett informations- och kulturutbud på egna

villkor. Det framgår av uppföljningar att biblioteken utgör en särskild viktig resurs när det gäller att stimulera barn till läslust och bidra till språk-, skriv- och läsutveckling. I kundundersökningar framkommer att biblioteken även är en prioriterad mötesplats för nyanlända invandrare som behöver information och kunskap om det svenska samhället.

Av paragraf 4 och 5 bibliotekslagen (2013:801) framgår att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information, samt ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken, andra språk än de nationella minoritetsspråken och lättläst svenska.

Prioriterade grupper ägnas också särskild uppmärksamhet i Nacka kommuns biblioteksstrategi. Av strategin framgår:

”Samtliga nackabor ska ha tillgång till fri biblioteksverksamhet i enlighet med bibliotekslagen och Nacka kommuns prioriteringar. Det innebär att samtliga folkbibliotek i Nacka ska ägna särskild uppmärksamhet åt följande målgruppers individuella behov

- Barn inom förskoleverksamheten
- Barn och unga på deras fritid
- Funktionsnedsatta
- Invandrare och personer med svenska som andraspråk
- Vuxenstuderande”

Biblioteksverksamheten följs regelbundet upp och utvärderas i förhållande till fastställda mål. Kulturnämndens uppföljning och utvärdering ger stöd i nämndens utvecklingsarbete och visar om biblioteksverksamheten utvecklas mot måluppfyllelsen. Nämndens uppföljning och utvärdering ska också stödja bibliotekens eget kvalitetsarbete. Varje bibliotek har ansvar för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som leder till utveckling av verksamheten.

Uppföljning och utvärdering av biblioteksverksamheten

- Omfattar alla folkbibliotek i Nacka
- Utgår från kommunala och nationella mål
- Använder både kvantitativa och kvalitativa metoder
- Redovisar resultat öppet, lättillgängligt, tydligt och med jämförelser över tid och mellan bibliotek
- Ger resultat som lyfter fram styrkor, synliggör förbättringsområden och följer upp effekter av åtgärder

Uppföljning och utvärdering fastställs årligen i en plan. Följande metoder används regelbundet:

- Medborgarundersökningar, till exempel kommunens attitydundersökning, vänder sig till ett urval medborgare och visar vad både besökande och icke-besökande anser om verksamheten.
- Kundundersökning till besökare
- Nyckeltal, bland annat för att mäta måluppfyllelse
- Kvalitetsredovisning. Varje folkbibliotek ska en gång per år, som ett led i sitt systematiska kvalitetsarbete, ge en samlad bild av kvaliteten i verksamheten i förhållande till målen samt hur enheten arbetar vidare för att utveckla verksamheten.

Hur biblioteken arbetar med prioriterade grupper är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Uppföljning sker i samband med de regelbundna verksamhetsbesöken och bibliotekens årliga verksamhetsrapport samt statistikinsamling. Utvärderingarna visar att biblioteken arbetar aktivt med de prioriterade grupperna och samverkar med representanter för de olika grupperna. Biblioteken har en utvecklad samverkan med förskolor och skolor, med läsfrämjande insatser och projekt för att öka lär- och läsintresset. Biblioteken har ett aktivt samarbete med regionbiblioteket, samt regional samverkan med andra bibliotek. Biblioteken samverkar också kring läsfrämjande aktiviteter med förskolor, skolor, lokala föreningar, Barnavårdscentralen, Arbetsförmedlingen, SFI och andra aktörer som arbetar med de prioriterade grupperna. Bibliotekslokalerna är tillgänglighetsanpassade för personer med funktionsvariationer, och verksamhet erbjuds även till funktionsvarierade.

Inför förlängning av biblioteksavtalen 2015 gjordes en utvärdering av biblioteksverksamheten av ett externt utvärderingsförestag, Public Partner. Syftet med utvärderingen var att värdera hur väl biblioteken i Nacka arbetar utifrån nationella, regionala och kommunala styrdokument där prioriterade gruppen är en del av helheten. Utvärderingen var baserad på biblioteksverksamheten som helhet, det vill säga samtliga sex bibliotek. Utvärderingen grundades på intervjuer med chefer och medarbetare vid samtliga bibliotek samt genomgång av befintligt material i form av kundundersökningar, styrdokument och tidigare verksamhetsuppföljningar.

Public Partner konstaterade att biblioteken i Nacka verkar i enlighet med den lokala biblioteksstrategin och enligt nationell lagstiftning. Medarbetarna uppger målen som självklara och arbetar i enlighet med dessa. Detta gäller särskilt målet om öppenhet. I de årliga kundundersökningarna får biblioteken överlag ett mycket gott betyg. I samtal med representanter för aktörer som samarbetar med biblioteken, där ett urval av representanter för de prioriterade grupperna fanns med, framträder också en positiv bild. De intervjuade är mycket nöjda med samarbetet och lyfter fram biblioteken som öppna, tillgängliga och måna om samverkan och att det finns ett tydligt fokus på biblioteken att utveckla servicen till prioriterade grupper. Samtliga aktörer som intervjuats ser biblioteket som en viktig samarbetspartner. Det man särskilt vill framhålla är den neutrala miljön där så mycket kunskap finns att tillgå, bemötandet från kunnig personal, den strategiskt centrala placeringen av biblioteken samt de generösa öppettiderna. De olika målgrupperna kan i hög grad påverka inköp av media. Det som efterfrågas i syfte att utveckla samverkan är större lokaler med en lokaldisposition som gör att besökaren varken stör eller blir störd. Man ser också gärna fler anställda på biblioteken med annat modersmål än svenska.

Uppföljningen av hur väl biblioteken arbetar med de prioriterade grupperna fortsätter. Som en del av det systematiska kvalitetsarbetet kommer enheten genomföra verksamhetsbesök på biblioteken under hösten och då bland annat följa upp arbetet med de prioriterade grupperna. Enheten bedömer därmed att arbete med att analysera hur biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna redan utförs och att samarbete redan idag sker för att minoriteters och prioriterade gruppers behov tillgodoses.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut får inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Bilaga

Motion bibliotek för prioriterade grupper

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lars Nilsson
Sakkunnig bibliotek kultur
Kultur- och fritidsenheten